

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Episcopo Baiocensi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

mus, restituerit vel donaverit universa. Quamvis ergo secundum juris rigorem potuissimus præfatum Episcopum ab omni officio ecclesiastico in perpetuum degradare, ut quibuscunque culpa fuit in scandalum, pena fieret in exemplum; memores tamen verbi quod in litteris nostris civibus expressimus Placentinis, monendo & obsecrando, ut quod petebatur ab eis, nobis gratuita liberalitate donarent, sub spe non solum mercedis æternæ ipsi à Domino conferendæ, verum etiam præmij temporalis à sede apostolica concedendi, de quo, sicut accepimus, ipsi spem & fiduciam non modicam conceperunt, rigorem ita duximus temperandum, ut Episcopus & alij Ecclesiarum Prælati hujus iniquitatis auctores suspensi sint ab omni officio prælaturæ, & tam ipsius Episcopi quam aliorum beneficia clericorum, qui pecuniam vel pignora reddiderunt, in duas partes dividantur æquales; quarum una sibi pro sustentatione rentata, illis altera tribuatur à quibus exilij tempore subsidia receperunt, ut cum persecutoribus suis liberales extiterint, benefactoribus suis sint munifici vel invitati. Fredentium verò sancti Antonini Canonici & præfati Episcopi Capellanum, quem super iis apud ipsum Episcopum didicimus multipliciter excessisse, ab officio ecclesiastico præcepimus manere suspensum. Præfatos autem cives, quos constat non solum per juramentum quod unus præstitit in animas aliorum, verum etiam per juramenta tam Episcopi quam aliorum Clericorum qui super hoc deposuere jurati, nullum adhibuisse dolum vel fraudem, immo nec promissionem nec spem sibi datam fuisse de restitutione pecuniæ vel pignorum faciendæ, super ablatorum restitutione, quam injunximus eis ut Clericis & Ecclesiis exhiberent, credimus liberatos; salvo jure, si quod Ecclesiis competit, ad repetendum thesaurum malè distractum; eoque similiter salvo, ut nisi Episcopus & clerus humiliter portent impositam sibi pro meritis disciplinam, aut si forsitan ipsi cives minus gratiam haberent gratiam sibi factam, vel scandalum non cessaret, nervum rigoris, quem non dissolvimus, sed infleximus, extendere valeamus. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandamus quatenus quæ à nobis sunt super iis provida deliberatione statuta faciatis sublato cujuslibet contradictionis & appellationis obstaculo per censuram eccle-

sialicam inviolabiliter observari, Episcopum & clericum, si necesse fuerit, compellentes ut interposito juramento mediocritatem suorum proventuum ob causam prædictam juxta providentiam vestram distribuendam assignent. Vos autem auctoritate nostra suffulti defectum eorum super iis à quibus suspensi sunt sublato cujuslibet contradictionis & appellationis obstaculo suppleatis. Quod si non omnes iis exequendis potueritis interesse, duo vestrum ea nihilominus exequantur. Datum Laterani x. Kal. Decembr. pontificatus nostri anno undecimo.

EPISCOPO BAIOCENSI.

Cum in jure peritus existas, & copiam habeas peritorum, non possumus non mirari quod super quibusdam juris articulis nos consulere voluisti qui nihil aut modicum dubitationis continere noscuntur. Primus siquidem tuæ consultationis articulus continebat quod cujusdam Ecclesiæ Decano defuncto, ejusdem loci Capitulum sub hac forma in septem ex ipsis Canonicis compromisit, ut illum quem ex se vel ex aliis de gremio ipsius Ecclesiæ omnes pariter vel major eorum pars duceret nominandum, idem Capitulum reciperet in Decanum. Unde cum unus ex illis septem à tribus ipsorum, & alius, qui non erat de numero eorumdem, in Decanum fuerint nominati, à nobis tua fraternitas requisivit uter eorum assumi debeat à Capitulo in Decanum. Super quo tibi taliter respondemus, quod is qui de numero septem à tribus eorum dinoscitur nominatus, juxta compromissi tenorem debet in Decanum assumi, dummodo electioni de se factæ consentiat & aliquid Canonicum non obsistat. Præterea quæsisisti, cum tibi ab aliquo sub hac forma mandatur, *Auctoritate qua fungor injungo ut talem denunties excommunicationis sententiæ subjacere*, ac tibi super mandato apostolico hæsitanti ab aliquo non sit fides, an mandatum hujusmodi exequi tenearis. Super quo hujusmodi tibi damus responsum, quod nisi de mandato sedis apostolicæ certus extiteris, exequi non cogaris quod mandatur. Contigit insuper quod cum quidam post appellationem ad nos legitime interpositam fuerit excommunicatione notatus, & super absolutione sua per nuntium ad certos iudices nostras litteras impetravit, postquam litteræ fuerunt obtentæ, sed priusquam fuissent iudicibus præsentatæ, pro alia causâ fuit vin-

Epist. 176
Respondetur
ad ejus con-
sultam.
Cap. Cùm in
jure. De dis.

* In tres. Alibi
additur, à tri-
bus aliis, sicut
in articulo
MSS. Gallim-
no & Anstip-
ensij.

Cap. Cùm in
jure. De dis.
jud. dist.

culo excommunicationis astrictus. Vnde responso nostro postulas edoceri an iidem iudices cognoscere valeant de anathematis sententia secundo loco prolata. Super quo fraternitati tuæ duximus respondendum quod iurisdicção iudicum eorundem ad cognoscendum de prædicta sententia extendi non debet, cum eo tempore quo ad eos litteræ nostræ obtentæ fuerunt eadem sententia minimè lata fuerit, nec de ipsa etiam cogitatum. Datum Laterani x. Kal. Decembris, pontificatus nostri anno undecimo.

FLORENTINO EPISCOPO,
& Abbati Saxivivi, & Priori
Camaldulensi.

CUM ex apostolica servitutis officio in vinea Domini sabaoth, cuius custodia disponente Domino nobis dinoscitur esse commissa, extirpare nociva & plantare utilia teneamur, nec hoc possimus implere ubilibet per nos ipsos, ad huius sollicitudinis ministerium illos advocamus inter dum quos ad hoc idoneos reputamus. Cum igitur inter ceteros Prælatos Tusciæ geramus de vobis fiduciam plenior, super omnibus monasteriis tam in Tuscia usque Viterbium & Reate etiam in Marchia constitutis committendas vobis duximus vices nostras. Quocirca discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus omnes pariter vel duo saltem ex vobis, si quando quisquam vestrum nequiverit interesse, cum sociorum & evectio num numero moderato eadem monasteria visitantes, corrigatis appellatione remota quæ fuerint corrigenda, statuentes in eis quæ saluti & honestati videritis expedire. Illam autem maturitatem & temperantiam in exequendo visitationis officium observetis ut ij ad quos vos declinare contigerit non minùs in vestro recessu gaudeant quàm accessu. Datum Laterani vii. kal. Decembris, pontificatus nostri anno undecimo.

TERRACONENSI, BRACARENSE,
& Compostellano Archiepiscopis.

Licet quibusdam monachis & Canonicis necnon Hospitalariis & Templariis à sede apostolica sit indultum ne postquam aliquis professus fuerit apud eos, ad alium locum possit ipsis invitatis arctioris etiam religionis obtentu transire, ut unusquisque secundum Apostolum in ea vocatione permaneat in qua dinoscitur esse vocatus, quia tamen ubi spiritus Dei est, ibi

Tom. II.

libertas, & qui spiritu Dei aguntur, non sunt sub lege, quia lex posita non est iusto, ea ratione videtur hoc illis fuisse concessum ne quis ex temeritate vel levitate in jacturam & in ruinam sui ordinis sub prætextu majoris religionis ad alium ordinem transvolaret, sicut frequenter à multis constat esse præsumptum, non quidem ut ei transeundi licentia denegeretur qui eam cum humilitate ac puritate duxerit postulandam, quatinus non fictè, sed verè, ad frugem melioris vitæ valeat transmigrare. Talis ergo postquam à prælato suo transeundi licentiam postulaverit, ex lege privata, quæ publicæ legi præjudicat, absolutus, liberè potest sanctioris vitæ propositum adimplere, nonobstante proterva indiscreti contradictione prælati, qui privilegium meretur amittere cum concessa sibi abutitur potestate, cum & Romanus Pontifex, qui supremam obtinet in Ecclesia potestatem, Archiepiscopis & Episcopis cedendi licentiam ex justa causa petentibus sine difficultate concedat. Quocirca noverint universi quibus huiusmodi privilegium est concessum se ad concedendum transeundi licentiam taliter postulantis de jure teneri: quia sicut subditus à prælato cum humilitate ac puritate debet transeundi licentiam postulare, ne bonum obedientiæ contemnere videatur, sic profectò prælatus subdito sine difficultate ac pravitate debet transeundi licentiam indulgere, ne videatur propositum impedire divinitus inspiratum. Si verò probabiliter dubitetur utrum quis velit ad ordinem arctiorem an laxiorem ex caritate an ex temeritate transire, superioris est iudicium requirendum, ne fortè angelus sathanæ in lucis angelum se transformet; illa semper regula inviolabiliter observata, ut nullus absque licentia Romani Pontificis præsumat occasione quacunquæ deserere præsulatum: quoniam sicut majus bonum minori bono præponitur, ita communis utilitas specialiter utilitati præfertur; & in hoc casu rectè præponitur doctrina silentio, sollicitudo contemplationi, & labor quieti. Ad quod utique designandum unigenitus Dei filius Iesus Christus non de Rachele secundum carnem natus est, sed de Lia; nec legitur eum in domum suam Maria excepisse, sed Martha, unde quandiu potest Episcopus præesse pariter & prodesse, non debet cedendi postulare licentiam aut etiam obtinere. Sanè dilecti filij fratres Hospitalis Ierosolymitani in partibus Hispaniæ con-

F f ij

* In tert. coll. additur, quælibet. Sed hæc vox non extra in cod. Andegavo.